

гений крилѣтъ на конкуренцията.¹⁾ Но по пѣтя на тѣзи завоевания, френската буржуазия срѣщаше неприятели въ лицето на английската буржуазия и руския деспотизмъ, които никакъ не се въодушевляваха отъ универсалния идеализмъ на френската революция. И тукъ, въ срѣщата на тѣзи съперници, се завърза една борба, която тласна много напрѣдъ развоя на революционото съзнание въ Полуострова и частно въ България. Французската буржуазия много хубаво тълкуваше славяно-филскитѣ чувства на Русия; интересътъ къмъ християнитѣ въ Турция, който послѣдната проявяваше отъ дълги години, бѣше интересъ платонически, подъ който се криѣха вълчитѣ инстинкти на една коварна власть: настаняването рускиятъ абсолютизмъ на изтокъ и завладѣването на Цариградъ, сир. туряне подъ свое влияние цѣлиятъ Ориентъ. А „поставена на пѣтя за Индия не щѣше ли тя (Русия) да стане единъ день сжщо могъществена морска сила, която ще замѣсти Англия за да ни причинява смъртоносни мжки?“²⁾ Ако съмъ щедра съ благодатъта на свободата, която раздавамъ, сжщо трѣбва да бжда внимателна къмъ собственитѣ си интереси — разсждаваше френската буржуазия, която имаше опитътъ на двѣ-три революциони десетилѣтия. И този политически практицизмъ се прояви въ организираното прѣслѣждане на руското самовластие, което спекулираше съ горчивата участъ на отоманскитѣ славяни. Френската буржуазия, съ цѣлъ роякъ публицисти-прогресисти и ре-

¹⁾ Louis Blanc, *Révolution Française. Histoire de dix ans.* (1830 — 1840.) Paris, 1846. стр. 140 на първия томъ.

²⁾ L. Blanc, *ibid.*, t. I. стр. 141. — A. Glénard, който допуска, че въ „чувствата“ на Русия къмъ източнитѣ християни има нѣщо „благородно“, не може да прѣмълчи факта, че руситѣ „мечтаятъ“ за Ц-дъ, Солунъ, Срѣдиземно море и за източния пазаръ; Гленардъ не успорява съперничеството между търговска Русия и търговска Англия (вж. неговата книга *La Guerre d'Orient*, Paris 1877, прѣдговорътъ).